

1-6/10-27/8

Arvamus kollektiivse pöördumise kohta

Lugupeetud sotsiaalkomisjoni esimees Aivar Kokk,

Palusite Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni seisukohta Eesti Ametiühingute Keskliidu kollektiivse pöördumise „Petitsioon esimeste haiguspäevade hüvitamise taastamiseks“ kohta.

Eesti Ametiühingute Keskliidu pöördumises leiti, et kolm esimest haiguspäeva, mida ei hüvita täna töötajale ei tööandja ega Haigekassa, põhjustavad väga paljudele töötajatele sissetulekuaugu, mida need endale lubada ei saa. Selle tulemusena eelistatakse haigena tööl käia, rikkudes nii enda kui kolleegide tervist.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon on seisukohal, et inimesed ei tohiks haigena tööl käia ning töötajatele peab olema tagatud turvaline ja tervislik töökeskkond.

Esitatud ettepanekule ei ole Sotsiaaldemokraatlik põhimõtteliselt vastu, kuid küsimus on eelkõige mehhanismi rahastuses. Eesti Haigekassa on hinnanud selle muudatuse täiendavaks mõjuks ravikindlustuse eelarvele umbes 30 miljonit eurot aastas. Kui haigushüvitisele makstavad summad suureneksid ilma ravikindlustuse eelarvesse lisaraha eraldamata, siis oleks ilmselt vajalik haigekassas olev summa teistmoodi ümber jagada. See tähendaks seda, et piiratud ressursside tingimustes väheneks haigekassa poolne rahastamine haiguste ennetamisele, ravile, ravimitele ja meditsiiniseadmetele, kindlasti pikeneksid ka järjekorrad.

Leiame, et inimeste tervise kaitseks on olemas ka alternatiivsed võimalikud lahendused. Üheks selliseks oleks kollektiivlepingu kaudu teistsuguste ja töötaja jaoks soodsamate tingimuste kokku leppimine. Eestis sõlmitud kollektiivlepingutest võib tuua näiteid, kus tööandjad on töötajate omaosalust vähendanud. Näiteks sellisel, et tööandja maksab töötajale 50% töötasust kolme esimese haiguspäeva eest. On näiteid, kus teise ja kolmanda haiguspäeva eest makstakse 70%. Ja on ka neid näiteid, kus tööandja võimaldab töötajale nn kolm tervispäeva töötasu säilimisega igal aastal.

Teine võimalik alternatiiv on otsida ravikindlustusse lisaressurssi. Arvestades, et ressurss on piiratud ning et haigekassa rahaline seis on pikemaajalises trendis pigem negatiivses suunas liikumas, siis jääb küsitavaks kas ravikindlustuse tulubaasi on võimalik üldse laiendada. Olemasoleva ressurssi mõttes tähendaks see kas ravijärjekordade pikenedmist või siis hüvitisemäära langetamist. Kindlasti ei saa me aga toetada olukorda, mille puhul on oht ravijärjekordade pikenedmisele.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2015-2019 punkt 10.46 kohaselt teeb Sotsiaalministeerium tervishoiu rahastamise jätkusuutlikkuse analüüsi ja esitab sellekohased ettepanekud Vabariigi Valitsusele märtsis 2016.¹

Selle punkti raames on moodustamisel vastav tööühm, mis erinevate teemavaldkondade kaupa analüüsib erinevaid rahastamisvõimalusi. Tööühma kuuluksid Sotsiaalministeeriumi, Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituudi ja Rahandusministeeriumi esindajad.

¹ Täpne punkti sõnastus: 10.46 Analüüsime tervishoiu lisarahastamise võimalusi (sh personaalsete tervisekontode loomine).

Põhilised teemavaldkonnad, mida töörühm käsitleb (praeguste plaanide kohaselt):

- 1) ravikindlustuse tulubaasi laiendamise võimalused (pensionäride ja/või laste eest panustamine)
- 2) Uute maksude rakendamise võimalused (energiajoogid, suhkrumaks jm)
- 3) Omaosaluse koormus ja mõju erinevatele patsiendirühmadele
- 4) Mittekindlustatute ravikulude rahastamise võimalused
- 5) Töövõimetushüvitiste ravikindlustusest väljaviimise mõjud
- 6) Kulude kasvu (sh palgakomponent ja struktuurne kallinemine) mõju ning võimalused kulude kasvu ohjamiseks
- 7) Tervishoiu- ja sotsiaalteenuste koosvaade (kattuvad teenused ja tulevikuvajadused)

Antud olukorras leiab Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, et töötajad ei peaks oma tervist rikkuma, kuid ressursse arvestades ei tohiks lõplikke otsuseid teha ennatlikult. Eesmärgipärane on ära oodata Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 8.7 „Kaalume lubada äriühingutel maksuvabalt annetada tasuta kättesaadava avaliku sporditaristu arendamisse ja ei loe töandja panust töötajate tervise edendamisse haiguspäevade vältimisse erisoodustuseks“ täitmist.

Meile teadaolevalt analüüsib Rahandusministeerium koostöös Sotsiaalministeeriumiga erinevaid võimalusi, kuidas soodustada tööandajate panust töötajate tervisedendusse, seal hulgas analüüsitakse võimalust vabastada töötaja esimese kuni kolmanda haiguspäeva tasu sotsiaalmaksust, kui selle hüvitab töandja.

Eeltoodut arvestades, teeb Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon ettepaneku antud küsimuse arutluskorraldada avalik istung.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalvi Kõva

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni aseesimees